

EEN INCLUSIEVE TOEKOMST

SAMEN STERKER
DOOR DIVERSITEIT

EEN INCLUSIEVE TOEKOMST

SAMEN STERKER DOOR DIVERSITEIT

1	Lied Diversiteit	4	9.2	Multiculturele situaties integreren in de dagelijkse schoolwerking	14
	De Ander Tourist Le MC			breder schoolgebeuren	14
2	Visie op Diversiteit	5		bewustzijn en beleid	14
3	Diversiteit als rijkdom	6		team & infrastructuur	15
4	Sleutelcompetenties om verschil te waarderen	7	9.3	Zorgen voor diverse rolmodellen	15
5	Kruispuntdenken een holistische benadering	7		diversiteit binnen het schoolteam	15
6	Van wij & zij naar samen	8		pedagogische aanpak	16
7	Diversiteit als kracht	9		brede schoolvisie	16
8	Onze missie	9		bewustzijn & professionalisering	16
9	Praktische implementatie van ons diversiteitsbeleid	10	9.4	Omgaan met religieuze en culturele diversiteit bij schoolactiviteiten	16
	9.1 Een veilige leeromgeving	10		duidelijke visie & afspraken	17
	relatie en basishouding	10		praktische oplossingen & maatwerk	17
	inhoud en aanpak	11		ouderbetrokkenheid & dialoog	18
	structuur en beleid	12		dagelijkse klaspraktijk	18
	anti-discriminatiebeleid en meldprocedure	12		context & maatschappelijke evolutie	19
	organisatie en bredere context	13		specifieke aandacht voor religieuze feestdagen	19

10 Verankering in de onderwijsdoelen	20
10.1 Horizontale samenhang tussen diversiteitsdoelen	20
10.2 Diversiteitsdoelen per onderwijsniveau	20
buitengewoon onderwijs	20
kleuteronderwijs	21
lager onderwijs	21
doorgroeimogelijkheden naar secundair onderwijs	22
10.3 Thematische samenhang met onderwijsdoelen	23
11 Bronnen en referenties	24

LIED VAN DIVERSITEIT DE ANDER – TOURIST LEMC

Zijt ge bruin, zwart, wit of iets er tussenin

Wat doet het ertoe, alsof dat je uw Ral-nummer zelf kiest
Gelovig, religieus, spiritueel of zweef je liever niet
Dogmatisch twijfelachtig, het beter weten doet iedereen
Man, vrouw, of iets of wat hybride
Hetero, holebi of zijt ge curieus, weet je het nog niet?
Hoofddoek of kruisje aan het loket, tattoo of piercing
Doet wat je wilt, maar doe voort, ik wil geen drie uur wachten voor één papier

Progressief, conservatief, rechts-centrum-links

Zit je in't kamp van d' integriteit of in dat van de politiek
Kies je voor de Vlaamse leeuw of den driekleur van den Belgique
Ik zeg het in 't Vlaams, in 't Frans of tussentaal, ey, boeit niet
De stem zonder stem, het geheel of de breuklijn
Je hebt de pro's en de contra's, de fanbasis, de ultra's
De anti's, de antagonisten, de helden en primadonna's
Je hebt vooral veel ikskes en nog meer ikskes, en wie de ik zijt gij?

Krabber of kapitalist, fils a papa of papa was er niet

Privileges of heb je pech, enkel de geprivilegieerde snapt het niet
Van veel te rijk naar veel te arm, de bezitters of de zit op niets
In de snackbar of Michelin of in de rij voor een voedselpakket
De grote speler, de petit joueur, op de fiets of in bolide
Te poot of te suv, wie had wie niet gezien?
Werknemers, doppers, gezond of invalide
Witte kassa, zwart geld, geef mij gewoon nog iets te drinken

Centrum, periferie, stad of platteland

Last van hoogheidswaanzin of compensatiedrang
Straatwijs of wijs naar niets, ruwe handen of diploma's
Het zijn zotten die werken, en die rekenen op de pensioenskas
Gebroken of gesterkt, door trots of trauma
Een misgunner of een wens het beste, wie sloopt, wie verrijkt?
Pessimist, optimist, wie kiest zijn realiteit
Welke soort winkelier, handel je in liefde of angst
Dus kijk neer, uit de hoogte, scheld vervloek of zeik
Toren van ivoor, een onbereikbaar eiland
De hel dat zijn de ander, van zonden zijn wij vrij
De hel dat zijn de ander, maar de ander dat zijn wij

Of reis mee, overstijg, kijk toe en omarm

Baksteen in de rij, solide, hou het warm
De hel dat zijn de ander, maar de ander dat zijn wij
De hel dat zijn de ander, maar de ander dat zijn wij

**Bekijk en beluister
het diversiteitslied.**

VISIE OP DIVERSITEIT

Diversiteit is een gegeven. Het is geen keuze of een opinie, maar een realiteit die de basis vormt van onze samenleving. Wij geloven dat **het erkennen, waarderen en actief omgaan** met diversiteit niet alleen verrijkend is, maar ook essentieel om een warme en inclusieve omgeving te creëren. Zoals in "De Ander" van Tourist LeMC wordt gezegd:

**ZIJT GE BRUIN, ZWART, WIT
OF IETS ER TUSSENIN,
WAT DOET HET ERTOE,
ALSOF DAT GE UW RAL-
NUMMER ZELF KIEST?**

– TOURIST LE MC

Diversiteit is geen afwijking, maar een weerspiegeling van de veelzijdigheid van het mens-zijn. Zoals ook de visie van Katholiek Onderwijs Vlaanderen benadrukt, vereist het waarderen van verschil een grondhouding van inclusie en verbinding.

Diversiteit omvat iedereen, zowel zichtbare als onzichtbare verschillen.

Diversiteit in een katholieke dialoogschool vraagt om **wederzijds respect**. Niet alleen respecteren wij de diverse achtergronden van onze leerlingen en ouders, maar we verwachten ook respect voor de christelijke identiteit en waarden die de basis vormen van onze school. Deze wederkerigheid vormt de essentie van echte dialoog en is onmisbaar voor een harmonieuze schoolgemeenschap.

**HET ERKENNEN, WAARDEREN EN
ACTIEF OMGAAN MET DIVERSITEIT
ZIJN NIET ALLEEN VERRIJKEND,
MAAR OOK ESSENTIEEL OM EEN WARME
EN INCLUSIEVE OMGEVING TE CREËREN.**

– SCHOLENGROEP SINT-REMBERT

DIVERSITEIT ALS RIJKDOM

Diversiteit uit zich op vele vlakken, elk met unieke bijdragen en uitdagingen. Het waarderen van deze verschillen maakt ons sterker als gemeenschap. Deze visie ondersteunt rechtstreeks het onderwijsdoel waarbij leerlingen toelichten hoe **verschillende vormen van diversiteit** verrijkend en uitdagend zijn voor het samenleven. Enkele belangrijke aspecten van diversiteit zijn:

CULTURELE ACHTERGROND

Het waarderen van diverse culturen en tradities, zonder iemand te veroordelen op basis van geloof, religie of levensstijl.

GENDER EN SEKSUELE GEAARDHEID

Het ondersteunen van gelijkheid en inclusie, ongeacht identiteit of seksuele oriëntatie. Zoals in het lied wordt gesteld:

**MAN, VROUW, OF IETS OF
WAT HYBRIDE, HETERO,
HOLEBI OF ZIJT GE CURIEUS,
WEET JE HET NOG NIET?**

– TOURIST LEMC

LEEFTIJD

Het erkennen van de waarde die verschillende generaties en hun unieke ervaringen meebrengen.

FYSIEKE EN MENTALE VERMOGENS

Het creëren van een omgeving die toegankelijk is voor iedereen, ongeacht beperkingen, ontwikkelingsstoornissen, IQ en EQ.

SOCIAAL-ECONOMISCHE ACHTERGROND

Het bevorderen van gelijke kansen, ongeacht financiële situatie of leefomstandigheden.

SLEUTELCOMPETENTIES OM VERSCHIL TE WAARDEREN

Katholiek Onderwijs Vlaanderen wijst op zes sleutelcompetenties om verschil correct te waarderen:

AANVAARDING

Het erkennen van verschil én de complexiteit ervan als basisvoorwaarde.

ONTMOETING EN DIALOOG

Door interactie leren we elkaar kennen en waarderen, waardoor verschillen benoemd en erkend worden.

VERSCHIL ERKENNEN

Verschillen mogen niet geminimaliseerd worden en verdienen een plaats in onze dialoog.

GEMEENSCHAPPELIJKHEID ZOEKEN

Naast verschil is het zoeken naar wat ons bindt essentieel om een verbindende gemeenschap te creëren.

GRENZEN VERLEGGEN IN WEDERKERIGHEID

Samen school maken betekent verantwoordelijkheid delen en een gemeenschappelijk draagvlak creëren dat iedereen herkent.

GRENZEN BENOEMEN EN VERDUIDELIJKEN

Maatschappelijke en interne grenzen bieden houvast en helpen bij het creëren van een veilig en respectvol klimaat.

KRUISPUNTDENKEN EEN HOLISTISCHE BENADERING

Onze visie op diversiteit is gebaseerd op het principe van kruispuntdenken.

Elk individu bestaat uit een unieke combinatie van eigenschappen die elkaar beïnvloeden. Dit sluit aan bij het onderwijsdoel waarbij leerlingen leren reflecteren vanuit verschillende perspectieven over maatschappelijke vraagstukken. Zoals het lied beschrijft:

**JE HEBT VOORAL VEEL IKSKE
EN NOG MEER IKSKE,
EN WIE DE IK ZIJT GIJ?**

– TOURIST LEMC

Zoals Steffie De Baerdemaker uitlegt in haar presentatie *"Diversiteit gaat niet over de 'speciallekes' "*, beïnvloeden verschillende aspecten van identiteit elkaar voortdurend. Afhankelijk van context en situatie worden bepaalde aspecten prominenter. Wanneer we diversiteit op die manier interpreteren, **bestaat "de ander" eigenlijk niet meer** – iedereen verschilt van en lijkt op jou in verschillende opzichten. Dit inzicht helpt ons om voorbij het denken in "wij" versus "zij" te gaan en een inclusiever perspectief te ontwikkelen.

Door dat te erkennen, begrijpen we beter hoe mensen zichzelf en elkaar ervaren.

VAN WIJ EN ZIJ NAAR SAMEN

De woorden van Tourist LeMC, "De hel dat zijn de ander, maar de ander dat zijn wij," benadrukken de noodzaak om te kijken voorbij verschillen. Katholieke dialoogscholen bieden hiervoor een sterke basis door een **verbindend schoolklimaat** te bevorderen waarin elke leerling, leerkracht, personeelslid en ouder zich begrepen en gewaardeerd voelt.

**DE HEL DAT
ZIJN DE ANDER,
MAAR DE ANDER
DAT ZIJN WIJ**

– TOURIST LEMC

WEDERZIJDIG RESPECT ALS FUNDAMENT

Een inclusieve schoolcultuur steunt op wederzijds respect. Als katholieke dialoogschool vragen wij niet alleen begrip voor diversiteit, maar verwachten wij ook dat onze christelijke identiteit erkend en gerespecteerd wordt. Leerlingen en ouders worden uitgenodigd om, vanuit hun eigen achtergrond, respectvol deel te nemen aan onze schooltraditie.

Dit **respectvol samenleven** uit zich in:

- waardering voor elkaars tradities en overtuigingen
- respectvolle omgang met alle personeelsleden
- bereidheid tot deelname aan pastorale momenten, waarbij ruimte is voor eigen beleving
- open dialoog over verschillen en overeenkomsten tussen levensbeschouwingen

DIVERSITEIT ALS KRACHT

Een effectief diversiteitsbeleid combineert **zorg voor de personeelsleden en leerlingen** met **erkenning van structurele ongelijkheid**. Dit zorgt ervoor dat iedereen zich veilig voelt, zichzelf kan zijn en bijdraagt aan een gemeenschap waarin verschillen een bron van kracht zijn. Zoals de visie van Katholiek Onderwijs Vlaanderen stelt:

**VERSCHILLEN WAARDEREN,
VERKLEINT DE KLOOF.**

– KATHOLIEK VLAANDEREN ONDERWIJS

ONZE MISSIE

Onze school omarmt diversiteit binnen een duidelijk kader van wederzijds respect, waarbij we verwachten dat ook onze christelijke identiteit en waarden door alle leden van de schoolgemeenschap worden gerespecteerd. Onze school ziet diversiteit niet als een uitdaging die opgelost moet worden, maar als een bron van rijkdom die gevierd kan worden. We omarmen de grondhouding van ontmoeting, dialoog en inclusie. Door deze principes te verweven in ons beleid en onze dagelijkse praktijk, maken we van onze school een **oefenplaats voor samenleven in een wereld gekenmerkt door verschil**.

Tegelijkertijd blijven we trouw aan ons eigen curriculum en pedagogisch project. We bouwen bruggen met ouders en leerlingen vanuit onze identiteit als katholieke dialoogschool, maar waken erover dat onze onderwijskwaliteit, leerplandoelen en kernopdrachten niet in het gedrang komen. Dialoog betekent niet dat alles bespreekbaar is, maar wel dat we **samen zoeken binnen duidelijke grenzen**.

Zoals het lied afsluit:

**REIS MEE, OVERSTIJG, KIJK TOE EN OMARM.
BAKSTEEN IN DE RIJ, SOLIDE, HOU HET WARM.
DE HEL DAT ZIJN DE ANDER, MAAR DE ANDER DAT ZIJN WIJ.**

– TOURIST LEMC

PRAKTISCHE IMPLEMENTATIE VAN ONS DIVERSITEITSBELEID

De integratie van diversiteit in onze onderwijspraktijk vraagt om een doordachte aanpak. Professor Orhan Agirdag (KU Leuven) identificeert in zijn onderzoek **drie succesfactoren voor kwaliteitsvol onderwijs** in diverse scholen: hoge verwachtingen wat betreft instructie, een warm-streng aanpak voor gedrag en discipline, en culturele responsiviteit. Deze wetenschappelijk onderbouwde principes integreren we in ons beleid.

EEN VEILIGE LEEROMGEVING CREËREN

Een veilige leer- en leefomgeving creëren waarin leerlingen hun unieke identiteit kunnen uiten en exploreren vormt de basis van ons diversiteitsbeleid. We bouwen deze omgeving op diverse manieren:

RELATIE & BASISHOUDING

VERWACHTINGEN NAAR OUDERS & LEERLINGEN

om veilige leer- en leefomgeving samen te creëren:

VAN LEERLINGEN VERWACHTEN WE

- respect voor verschillen, openheid naar elkaar en actieve bijdrage aan een positief schoolklimaat
- actief optreden tegen discriminatie of pesten op basis van verschillen – bereidheid om eigen vooroordelen te herkennen en kritisch te bevragen – verantwoordelijkheid nemen door het melden van incidenten waarbij diversiteit niet wordt gerespecteerd
- actieve deelname aan projecten, activiteiten en gesprekken rond diversiteit – openstaan voor samenwerking met leerlingen van verschillende achtergronden

VAN OUDERS VERWACHTEN WE

- betrokkenheid bij het schoolbeleid, vertrouwen in onze aanpak en bereidheid tot constructieve dialoog
- onderschrijving van onze diversiteitsvisie bij inschrijving en gedurende de schoolloopbaan
- aanmoediging van hun kinderen om respect te tonen voor alle vormen van diversiteit

- proactieve communicatie over specifieke behoeften of vragen rond diversiteitskwesties
- tijdig overleg bij culturele of religieuze overwegingen die invloed hebben op schoolactiviteiten
- deelname aan oudergesprekken en schoolactiviteiten die diversiteit bevorderen

RESPECT VOOR ONZE CHRISTELIJKE IDENTITEIT

Wij verwachten respect voor onze christelijke schoolidentiteit en bereidheid om deel te nemen aan pastorale activiteiten en vieringen, waarbij niemand verplicht wordt tot actieve deelname aan religieuze rituelen.

RESPECTVOLLE INTERACTIE

met alle personeelsleden van de school, ongeacht hun geslacht, overtuiging of achtergrond.

OPENHEID VOOR LEVENSBESCHOUWELIJKE DIALOOG

binnen de context van onze katholieke dialoogschool.

PERSONEELSLID ALS ROLMODEL EN VERTROUWENSPERSOON

Onze personeelsleden zijn aanwezig, bieden comfort, handelen empathisch en discreet. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor leerlingen.

DIALOOG EN RESPECT

staan centraal, met openheid om thema's als geloof, gender, beperkingen en culturele verschillen bespreekbaar te maken.

AANVAARDING EN WEDERZIJDIG RESPECT

worden actief bevorderd, waarbij verschillen benoemd mogen worden zonder te overdrijven of te stereotyperen.

OPENHEID STIMULEREN

door leerlingen kansen te bieden om hun identiteit te ontwikkelen, onder andere via cirkelgesprekken en andere participatieve werkvormen.

DIVERSITEIT BREED BLIJVEN BEKIJKEN

ook verschillen in opvoeding en zorgbehoeften maken deel uit van een inclusieve leeromgeving.

INHOUD & AANPAK

DIVERSITEIT VERWEVEN IN LESMATERIAAL

speciale aandacht houden om stereotypen actief vermijden.

EFFECTIEVE REACTIE OP PESTERIJEN EN GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

met ondersteuning van zorgleerkrachten, opvoeders, leerkrachten en ondersteunend personeel.

MAATWERK BIJ GEVOELIGE THEMA'S

altijd afgestemd op de thuissituatie van de leerlingen.

LEERMIDDELEN TOEGANKELIJK MAKEN VOOR ALLE LEERLINGEN

met aandacht voor zorgnoden, taal- en andere barrières.

Proactieve werkvormen inzetten om veiligheid en verbinding te versterken.

HOGЕ VERWACHTINGEN GESTELD VANUIT DE SCHOOLIDENTITEIT EN -VISIE HANTEREN VOOR ALLE LEERLINGEN

ongeacht hun achtergrond. Onderzoek van Prof. Agirdag toont aan dat lage verwachtingen van docenten een vicieuze cirkel van ongelijkheid kunnen creëren, die zich uit in minder aanbod, minder feedback en minder spreektijd voor bepaalde leerlingen.

STRUCTUUR & BELEID

LEERLINGEN ACTIEF BETREKKEN VIA LEERLINGENRAAD

die toegankelijk is vanaf de leeftijd van 10 jaar, gebaseerd op het principe "Niets over ons, zonder ons"² – beslissingen over leerlingen worden niet genomen zonder hun actieve inspraak en betrokkenheid.

SCHOOLREGELS EN GRENZEN HELDER COMMUNICEREN EN HANTEREN

met aandacht voor de leefwereld van de leerlingen.

DIALOOG ALS CENTRAAL PRINCIPE

Als school gaan we altijd het gesprek aan, ook wanneer grenzen gesteld moeten worden.

EEN BREED BELEID HANTEREN

Ons kader biedt zowel duidelijkheid als ruimte voor flexibiliteit en maatwerk.

WARM-STRENGE AANPAK IMPLEMENTEREN

Uit onderzoek van Prof. Agirdag blijkt dat een combinatie van duidelijke discipline met een warme omgeving waar leerlingen zich thuis voelen tot betere resultaten leidt dan een benadering die enkel streng of enkel warm is.

ANTIDISCRIMINATIEBELEID & MELDPROCEDURE

EEN NULTOLERANTIEBELEID HANTEREN

ten aanzien van discriminatie, racisme en grensoverschrijdend gedrag om een open en veilige schoolcultuur te waarborgen.

MELDINGEN VAN INCIDENTEN MOGELIJK MAKEN

via (klas)leerkrachten, opvoeders, zorgcoördinatoren, personeelsleden of directie, zodat leerlingen, ouders en teamleden steeds een laagdrempelig aanspreekpunt hebben.

² Het principe "Niets over ons, zonder ons" benadrukt dat beslissingen die een specifieke groep mensen raken, niet zonder hun actieve betrokkenheid en inspraak genomen mogen worden. Deze slogan vindt zijn oorsprong in de internationale beweging voor de rechten van personen met een handicap en wordt wereldwijd gebruikt om het belang van participatie en inclusie te benadrukken. [Vlaamse adviesraad voor & door personen met een handicap](#). | Noozo

MELDINGEN STEEDS ERNSTIG EN DISCREET BEHANDELEN

met respect voor alle betrokken partijen.

STAPSGEWIJZE AANPAK HANTEREN BIJ INCIDENTEN

starten met dialoog, bemiddeling en/of herstelgericht werken, gevolgd door gepaste maatregelen indien nodig (zoals sancties of het inschakelen van externe hulp).

ZORG DRAGEN VOOR NAZORG EN OPVOLGING

zodat slachtoffers, betrokken leerlingen, personeelsleden en de klasgroep ondersteund worden na incidenten.

PREVENTIEF WERKEN VIA VORMING EN SENSIBILISERING

door het schoolteam te vormen rond het herkennen van discriminatie en door regelmatig te sensibiliseren over diversiteit en respect via klasactiviteiten of themadagen.

ORGANISATIE & BREDERE CONTEXT

COLLECTIEVE VEILIGHEID OP DE CAMPUS BEWAKENBELEID HANTEREN

onder andere door rustige plekken aan te bieden en zichtbare aanwezigheid van personeel en directie op speelplaatsen.

DE SCHOOL ALS VEILIGE BASIS

voor leerlingen en personeel creëren.

MELDINGEN STEEDS ERNSTIG EN DISCREET BEHANDELEN

met respect voor alle betrokken partijen.

TAALDIVERSITEIT MEENEMEN

in onze integratie-aanpak, met aandacht voor Nederlands én waardering voor thuistalen.

BREDE BASISZORG

implementeren waarbij diversiteit ook speelt binnen zorgstructuren.

EFFECTIEF TAALBELEID ONTWIKKELEN

Onderzoek (Agirdag, Benhaddou & Le Roi) toont aan dat strikte assimilatiemaatregelen, zoals het bestraffen van leerlingen die op school een andere taal gebruiken dan het Nederlands, de leerprestaties niet verbeteren en zelfs kunnen schaden. We kiezen voor duidelijke taalafspraken met respect voor moedertalen, bijvoorbeeld door meertalige bronnen en digitale vertaaltools te gebruiken.

REDELIJKE AANPASSINGEN VOORZIEN

voor leerlingen met specifieke noden, zoals aangepaste lesinhoud, extra ondersteuning, flexibele evaluatiemethoden of fysieke aanpassingen, steeds in balans met de draagkracht van de school en de onderwijscontext.

MULTICULTURELE SITUATIES INTEGREREN IN DE DAGELIJKSE SCHOOLWERKING

Om aan te sluiten bij de realiteit van een multiculturele samenleving, integreren we bewust diverse elementen in onze dagelijkse schoolwerking. Hiermee dragen we bij aan het onderwijsdoel waarbij leerlingen illustreren dat **verschillende sociale en culturele groepen verschillende waarden en normen** bezitten.

BREDER SCHOOLGEBEUREN

OUDERBETROKKENHEID STIMULEREN

via gezamenlijke activiteiten

AANBOD AANPASSEN

op schoolfeesten of evenementen, met blijvende aandacht voor haalbaarheid binnen de school.

DAG VAN DE THUISTAAL

organiseren om taalkundige diversiteit te vieren.

SLEUTELCOMPETENTIES EN MINIMUMDOELEN GELINKT AAN DIVERSITEIT

implementeren binnen de school.

BEWUSTZIJN EN BELEID

DIVERSITEIT RUIMER DEFINIËREN

dan enkel etniciteit en geloof.

DUIDELIJKE LIJNEN COMBINEREN MET DIALOOG

schoolregels worden gekoppeld aan een transparante communicatie met leerlingen en ouders. Die schoolregels zijn terug te vinden in het schoolreglement en/of schoolbrochure.

EVENWICHT BEWAREN

Tijdens specifieke feestdagen kunnen, zoals volgens de afspraken in het schoolreglement vermeld, leerlingen deelnemen op maat, zonder dat de algemene werking vertraagt.

CULTUREEL RESPONSIEF ONDERWIJS IMPLEMENTEREN

Zoals Khalid Benhaddou en Emilie Le Roi benadrukken in hun werk *"Bruggen en grenzen"*, is het belangrijk om rekening te houden met de etnisch-raciale achtergrond van leerlingen en een eenzijdige focus op de dominante cultuur te vermijden.

WELOVERWOGEN BENADERING KIEZEN

We vermijden zowel het kleurenblindmodel (dat verschillen negeert), het assimilatiemodel (dat exclusief neutraliteit nastreeft), als een ongenueanceerd multicultureel model. In plaats daarvan kiezen we voor een gebalanceerde aanpak die verschillen erkent en benut, terwijl we ook gemeenschappelijke waarden benadrukken.

ACTIEF ANTIDISCRIMINATIEBELEID

We besteden aandacht aan alle vormen van uitsluiting, waaronder discriminatie op basis van genderidentiteit of seksuele geaardheid. We werken aan een schoolklimaat waarin LGBTQIA+ leerlingen zich veilig en erkend voelen, zowel in taalgebruik als in omgangsvormen. Even goed besteden we aandacht aan etniciteit, socio-economische achtergrond, taal ...

TEAM & INFRASTRUCTUUR

STEREOTYPEN DOORBREKEN IN BEELDTAAL

door bijvoorbeeld affiches met diverse kinderen te gebruiken.

PERSONEEL SENSIBILISEREN

rond onbewuste vooroordelen en kansarmoede.

KRITISCH NADENKEN

over eigen schoolinfrastructuur en bekijken of aanpassingen wenselijk zijn.

ZORGEN VOOR DIVERSE ROLMODELLEN

We erkennen het belang van rolmodellen bij alle personeelsleden waaraan leerlingen zich kunnen spiegelen:

DIVERSITEIT BINNEN HET SCHOOLTEAM

PERSONEELSLEDEN MET VERSCHILLENDE ACHTERGRONDEN

actief inzetten, inclusief personeel met diverse culturele of socio-economische achtergronden.

PERSONEELSLEDEN MET EEN BEPERKING

actief inzetten, waarbij we zorgen voor redelijke aanpassingen zodat zij hun talenten optimaal kunnen benutten.

EVENWICHT TUSSEN MANNEN EN VROUWEN

binnen het team bevorderen.

ZICHTBARE DIVERSITEIT RESPECTEREN

inclusief het respecteren van culturele en religieuze uitingen zoals de hoofddoek op voorwaarde dat ze het veilig bereiken van de doelen uit het curriculum niet in de weg staan.

PEDAGOGISCHE AANPAK

ELK PERSONEELSLID ALS ROLMODEL BENADEREN

ongeacht verschillen en/ gelijkenissen.

DIVERSITEIT INTEGREREN IN KLASLOKALEN EN/OF LEERHOEKEN

met multicultureel spelmateriaal en cultureel diverse elementen.

CIRKELEN ALS GESPREKSMETHODE

inzetten om diversiteit bespreekbaar te maken.

SUCCESSVERHALEN DELEN

van vluchtelingen of mensen die zich via onderwijs uit kansarmoede hebben opgewerkt.

BREDE SCHOOLVISIE

NORMEN ROND ROLMODELLEN BESPREEKBAAR MAKEN

Samen met leerlingen onderzoeken wat een goed rolmodel is en hoe zij hier zelf naar kijken.

RELIGIEUZE GEVOELIGHEDEN BENOEMEN

met respect voor hoe verschillende gemeenschappen met zichtbaarheid van geloof omgaan.

BEWUSTZIJN & PROFESSIONALISERING

GEDRAGENHEID IN HET TEAM STIMULEREN

binnen duidelijke kaders.

DIVERSE SAMENSTELLING VAN HET SCHOOLTEAM

bevorderen om automatisch meer openheid bij leerlingen te creëren.

OMGAAN MET RELIGIEUZE EN CULTURELE DIVERSITEIT BIJ SCHOOLACTIVITEITEN

We anticiperen proactief op situaties waarin leerlingen om religieuze of culturele redenen niet kunnen of willen deelnemen aan bepaalde activiteiten en zoeken naar haalbare oplossingen via dialoog. Hierbij bewaken we steeds de leerdoelen en de kwaliteit van het curriculum: **vrijstelling of aanpassing kan nooit ten koste gaan van essentiële vormingsdoelen.**

DUIDELIJKE VISIE EN AFSPRAKEN

SCHOOLREGLEMENT, VISIE EN OUDERENGAGEMENT

bespreken bij inschrijving, met afspraken die onderdeel vormen van ons diversiteitsbeleid.

VERWIJZEN NAAR HET PEDAGOGISCH PROJECT

als houvast bij conflicterende verwachtingen.

GRENZEN STELLEN BIJ VERPLICHTE ACTIVITEITEN

conform het leerplan.

KATHOLIEKE DIALOOGSCHOOL ALS UITGANGSPUNT

Bij de inschrijving maken we duidelijk dat onze school een katholieke dialoogschool is waar wederzijds respect centraal staat. Dit betekent dat we, naast respect voor verschillende achtergronden, ook verwachten dat leerlingen en ouders onze christelijke identiteit respecteren.

RESPECTVOLLE PARTICIPATIE AAN SCHOOLACTIVITEITEN

met deelname aan pastorale activiteiten waarbij geen actieve deelname aan religieuze rituelen wordt verplicht.

WAARDERING VOOR TRADITIES EN VIERINGEN

die binnen de school plaatsvinden.

RESPECTVOLLE BEJEGENING VAN ALLE PERSONEELSLEDEN

ongeacht geslacht of achtergrond.

PRAKTISCHE OPLOSSINGEN EN MAATWERK

FLEXIBELE OPTIES BIJ ZWEMLESSEN AANBIEDEN

zoals inhaalzwembeurten of gescheiden zwemgroepen waar mogelijk. Dit op voorwaarde van haalbaarheid binnen de schoolorganisatie.

KOOKLESSEN AANPASSEN

ETEN TIJDENS RAMADAN OF KOOKOPDRACHTEN AFSTEMMEN

op persoonlijke keuzes, zonder de leerdoelen te compromitteren.

DEELNAME AAN MEERDAAGSE UITSTAPPEN BESPREEKBAAR MAKEN

met bijzondere aandacht voor bezorgdheden rond overnachtingen

OUDERBETROKKENHEID EN DIALOOG

ouders actief sensibiliseren

eventueel met betrokkenheid van de leerlingen zelf.

proactief contact opnemen bij specifieke situaties

zoals bij weigering van bepaalde activiteiten. Hierbij inspanningen leveren om kwaliteitsvol in dialoog te gaan door het inzetten van tolken, vertaalapps en andere hulpmiddelen die de communicatie kunnen bevorderen.

ervaringen en perspectieven van ouders waarderen en een dialoog opbouwen

zoals aangehaald in "Bruggen en grenzen" is samenwerking met ouders essentieel en moeten hun inzichten serieus genomen worden. Tegelijkertijd is het belangrijk dat ouders openstaan voor dialoog, vertrouwen hebben in de school en haar visie, en bereid zijn tot wederzijdse waardering. Deze tweerichtingscommunicatie is essentieel om tot een effectieve katholieke dialoogschool te komen.

aandacht voor specifieke behoeften

We hebben oog voor de ondervertegenwoordiging van leerlingen met een migratieachtergrond, leerlingen met een beperking of ontwikkelingsstoornis in hogere onderwijsvormen en werken actief aan het verkleinen van ongelijkheid in onderwijskansen.

DAGELIJKSE KLASPRAKTIJK

diversiteit zichtbaar maken

multiculturele boekjes, poppen uit verschillende culturen, diversiteit in lesonderwerpen verweven, een maaltijdaanbod met aandacht voor diverse culturen.

thematische activiteiten organiseren zoals:

- godsdienstlessen waarin meerdere religies aan bod komen
- aandacht voor interlevensbeschouwelijke competenties (ILC)
- Dag van de moderne vreemde talen
- bespreking van de Ramadan in de klas
- nieuwjaarswensen in verschillende talen (bvb. in 7 verschillende talen)
- themadag: mondiale dag met pinnen van landen op wereldkaart
- (in combinatie met voortdurende implementatie tijdens het hele schooljaar)

wereldkeuken in de schoolwerking integreren

met halal-opties in het schoolrestaurant of bij kookactiviteiten.

internationalisering

als rode draad doorheen scholengroepwerking hanteren.

CONTEXT EN MAATSCHAPPELIJKE EVOLUTIE

BEWUSTZIJN VOOR DE BREDERE CONTEXT HANDHAVEN

in een samenleving waar polarisatie toeneemt, blijft een kritisch, genuanceerd en respectvol beleid noodzakelijk.

GDPR RESPECTEREN

bij gevoelige situaties en gesprekken met ouders.

DEMOCRATISCHE WAARDEN EN BURGERSCHAP BEVORDEREN

Zoals Benhaddou & Le Roi benadrukken, is het cruciaal dat leerlingen leren kritisch na te denken en hun mening te uiten binnen de grenzen van de wet en met respect voor anderen.

ZORGVULDIGE BENADERING VAN GEVOELIGE ONDERWERPEN

We kiezen voor een respectvolle benadering die ruimte biedt voor verschillende perspectieven en dialoog bevordert.

SPECIFIEKE AANDACHT VOOR RELIGIEUZE FEESTDAGEN

We tonen respect voor de religieuze en culturele tradities van leerlingen en personeelsleden en voorzien **flexibiliteit tijdens belangrijke feestdagen**, met aandacht voor open dialoog met betrokken leerlingen en ouders, waarbij verwachtingen en behoeften vooraf helder worden besproken.

ALGEMENE AANPAK

- Een **inclusieve leeromgeving** creëren waarin respect voor religieuze feestdagen vanzelfsprekend is en bespreekbaar wordt gemaakt binnen het team en met ouders.
- **Maatwerk en flexibiliteit** combineren met het bewaken van **leerdoelen** en de kwaliteit van de **schoolwerking**.
- Ouderbetrokkenheid stimuleren door **ouders actief te betrekken** bij het afstemmen van verwachtingen rond religieuze feestdagen en schoolactiviteiten.

VERANKERING IN DE ONDERWIJSDOELEN

Ons diversiteitsbeleid is geen losstaand traject, maar vormt een wezenlijk onderdeel van ons pedagogisch project en draagt rechtstreeks bij aan het realiseren van de onderwijsdoelen die door de overheid zijn vastgelegd. Door diversiteit bewust te integreren in onze dagelijkse praktijk, versterken we het leren in alle leerjaren en onderwijsvormen. **Maatwerk en inclusie** gaan daarbij hand in hand met hoge verwachtingen: redelijke aanpassingen en dialoog blijven altijd ingebed binnen het **engagement om leerdoelen te bereiken** en ons curriculum te vrijwaren.

HORIZONTALE SAMENHANG TUSSEN DIVERSITEITSDOELEN

Binnen alle onderwijsniveaus is er een doorlopende leerlijn rond diversiteit. De kerndoelstelling *"De leerlingen lichten toe hoe verschillende vormen van diversiteit verrijkend en uitdagend zijn voor het samenleven"* komt voor in alle graden van het secundair onderwijs. Ons diversiteitsbeleid legt hiervoor de basis in het **basisonderwijs**.

DIVERSITEITSDOELEN PER ONDERWIJSNIVEAU

BUITENGEWOON ONDERWIJS

In het buitengewoon onderwijs passen we ons diversiteitsbeleid aan op basis van de specifieke onderwijsdoelen en noden van deze leerlingen:

INDIVIDUELE LEERTRAJECTEN

Ons diversiteitsbeleid erkent dat elke leerling in het buitengewoon onderwijs een uniek leertraject volgt met aangepaste doelen. Net zoals we culturele en sociale diversiteit waarderen, erkennen we ook de rijkdom van neurodiversiteit en verschillende leerstijlen.

AANGEPASTE METHODIEKEN

De methodieken beschreven in sectie 9.1 (veilige leeromgeving) worden aangepast aan de specifieke noden van leerlingen in het buitengewoon onderwijs, met extra aandacht voor structuur, voorspelbaarheid en zintuiglijke prikkels.

INCLUSIEVE BEELDVORMING

Bij het zorgen voor diverse rolmodellen (9.3) besteden we expliciet aandacht aan positieve representatie van mensen met verschillende mogelijkheden en beperkingen.

MAATWERK IN PARTICIPATIE

De principes voor maatwerk bij schoolactiviteiten (9.4) worden toegepast met speciale aandacht voor fysieke, cognitieve of sociaal-emotionele drempels die participatie kunnen belemmeren.

KLEUTERONDERWIJS

In het kleuteronderwijs implementeren we ons diversiteitsbeleid in lijn met deze doelen:

CULTUREEL BEWUSTZIJN

De activiteiten beschreven in hoofdstuk 9.2 (Multiculturele situaties integreren) helpen kleuters beseffen "dat sommige mensen een andere levenswijze hebben dan zichzelf" en leren hen "respect betonen voor uitingen van leeftijdgenoten uit andere culturen."

DIVERSITEIT IN GEZINSVORMEN

De diverse materialen in onze kleuterklassen (zoals beschreven in 9.2) ondersteunen het doel waarbij "kleuters verschillende gezinsvormen kunnen herkennen."

SOCIALE DIVERSITEIT

De cirkelmethode en dialoogbenadering (9.1) helpen kleuters "in concrete situaties verschillende manieren van omgaan met elkaar herkennen en erover praten."

RESPECT VOOR GRENZEN

Onze aanpak stimuleert dat "de leerlingen in interacties rekening houden met de opvattingen, de fysieke en mentale grenzen en mogelijkheden en de emoties van anderen."

LAGER ONDERWIJS

In het lager onderwijs verdiepen we de diversiteitsaanpak in lijn met deze doelen:

CULTURELE DIVERSITEIT

De thematische activiteiten (9.2) helpen leerlingen "illustreeren dat verschillende sociale en culturele groepen verschillende waarden en normen bezitten" en "aspecten van het dagelijks leven in een land van een ander cultuurgebied vergelijken met het eigen leven."

INTERLEVENSBESCHOUWELIJKE COMPETENTIES (ILC)

We bevorderen bewustwording van eigen en andere levensbeschouwingen door dialoogactiviteiten te organiseren en levensbeschouwelijke diversiteit bewust een plaats te geven in ons onderwijs.

TAALDIVERSITEIT

Ons taalbeleid (9.1) ondersteunt leerlingen bij "reflecteren op het gebruik van standaardtaal, regionale en sociale taalvariëteiten en het gebruik van in hun omgeving voorkomende talen."

INTERCULTURELE GERICHTHEID

Door diverse rolmodellen te introduceren (9.3) en multiculturele elementen te integreren (9.2), ondersteunen we de "(inter)culturele gerichtheid" en helpen leerlingen "enige kennis verwerven over de diversiteit in het culturele erfgoed."

SOCIALE VERSCHILLEN

Onze aanpak van kansarmoede en socio-economische verschillen (9.2) helpt leerlingen "illustreert dat welvaart zowel over de verschillende landen in de wereld als in België ongelijk verdeeld is."

SOCIALE VAARDIGHEDEN

Onze activiteiten stimuleren dat "de leerlingen in interacties rekening houden met de opvattingen, de fysieke en mentale grenzen en mogelijkheden en de emoties van anderen."

DOORGROEIMOGELIJKHEDEN NAAR SECUNDAIR ONDERWIJS

Met ons diversiteitsbeleid leggen wij een stevige basis in het basisonderwijs gekoppeld aan een verdere ontwikkeling van deze competenties in het secundair onderwijs:

SOCIAAL-RELATIONELE COMPETENTIES

waarbij leerlingen "respectvol en constructief met anderen in interactie gaan" en "toelichten hoe verschillende vormen van diversiteit verrijkend en uitdagend zijn" en "in interacties rekening houden met de opvattingen, de fysieke en mentale grenzen en mogelijkheden en de emoties van anderen."

INCLUSIEF SAMENWERKEN

waarbij leerlingen "actief en inclusief aan een groepsproject participeren."

INTERCULTURELE COMMUNICATIE

waarbij leerlingen "analyseren hoe communicatie verloopt in verschillende culturen."

THEMATISCHE SAMENHANG MET ONDERWIJSDOELEN

Ons diversiteitsbeleid sluit aan bij vijf thematische clusters van diversiteitgerelateerde onderwijsdoelen, die we zowel in ons regulier als buitengewoon onderwijs implementeren:

SOCIALE EN CULTURELE DIVERSITEIT

Door de integratie van multiculturele elementen (9.2) en de dialoog rond diversiteit (9.1) dragen we bij aan de doelstelling waarbij "leerlingen toelichten hoe verschillende vormen van diversiteit verrijkend en uitdagend zijn voor het samenleven."

TALIGE DIVERSITEIT

Ons taalbeleid (9.1) met aandacht voor meertaligheid ondersteunt doelen rond taalbewustzijn en inzicht in verschillende talen.

CULTURELE UITINGEN EN EXPRESSIE

Door diverse rolmodellen te introduceren (9.3) en culturele elementen te integreren in de leeromgeving, helpen we leerlingen "reflecteren over eigen beleving bij uiteenlopende kunst- en cultuuruitingen."

INTERCULTURELE COMMUNICATIE

De focus op dialoog en ontmoeting (9.1) draagt bij aan de ontwikkeling van interculturele communicatievaardigheden.

Perspectiefdiversiteit: Ons kruispuntdenken (hoofdstuk 5) legt de basis voor het "reflecteren vanuit verschillende perspectieven over maatschappelijke vraagstukken."

Raadpleeg ook onze website
www.sint-rembert.be/diversiteit

BRONNEN EN REFERENTIES

- We laten ons inspireren door het lied 'De Ander' van Tourist LeMC. De lyrics zijn in dit document te vinden (zie punt 1).
- Als inspiratiebron verwerken we ook het diversiteitsbeleid van Katholiek Onderwijs: [Visietekst](#)
- Als inleiding op dit thema verwijzen we graag naar volgend beeldfragment: ["Diversiteit gaat niet over de 'speciallekes'" - Steffie De Baerdemaker \(YouTube\)](#).
- Bevraging diversiteit: [Bevraging diversiteit](#)
- Reflectie conclaaf 1 -- gastspreker Khalid Benhaddou: [2024 conclaaf – gespreksgroepen Diversiteit binnen een beleidsvisie](#)
- Reflectie conclaaf 2: antwoorden op de 4 vragen: reacties zijn verwerkt in dit document
 - Vraag 1: Hoe bouw je een leeromgeving op waarin leerlingen zich veilig voelen om hun unieke identiteit te uiten en te exploreren?
 - Vraag 2: Kun je enkele voorbeelden geven van hoe je multiculturele situaties in de dagelijkse schoolwerking integreert om aan te sluiten bij de realiteit van een multiculturele samenleving?
 - Vraag 3: Op welke manier kun je voor rolmodellen zorgen waar alle leerlingen zich aan kunnen spiegelen?
 - Vraag 4: Anticiperen op situaties waarin leerlingen om bepaalde religieuze of culturele redenen niet kunnen of willen deelnemen aan bepaalde activiteiten (vb. zwemles, kookles...)
 - Zoek naar alternatieven en stimuleer dialoog en begrip.
- Orhan Agirdag (KU Leuven): 600-secondenlezing over kwaliteitsvol onderwijs in diverse scholen
- Benhaddou, K., & Le Roi, E. (2023). Bruggen en grenzen: Omgaan met diversiteit op school. Standaard Boekhandel
- Vlaamse Overheid, Departement Onderwijs. (2023). Onderwijsdoelen voor het gewoon en buitengewoon basisonderwijs. Geraadpleegd op 18 maart 2025 via <https://onderwijsdoelen.be/>